

DYNAMIEK IN DE AV SECTOR EN DE TOEKOMST VAN LOKALE PRODUCTIE

Presentatie tijdens FILMPOLITIEKE WERKLUNCH 2021

Zondag 26 september

Nederlands Film Festival Utrecht

Paul Rutten

Creating 010, Hogeschool Rotterdam

Paul Rutten Onderzoek

AUDIOVISUELE SECTOR VERANDERT ONTWIKKELINGEN EN URGENTIE

- Economisch
  - Onafhankelijke audiovisuele productiesector in zwaar weer
  - Aantrekkelijkheid van Nederland als productieland
- Sociaal en Cultureel
  - Audiovisuele cultuur van lokale signatuur staat onder druk
  - Schadelijk voor cultureel identiteit en maatschappelijke impact (*storytelling*)
- Covid-19
  - Katalysator van actuele ontwikkelingen
- Samenhang
  - Vitale productiesector onontbeerlijk voor sociaal en culturele doelen
  - Kwaliteit en diversiteit van audiovisuele cultuur vraagt sterke sector
  - Groeiende behoefte aan samenhangend beleid en afstemming in het ecosysteem

AUDIOVISUELE SECTOR VERANDERT

ACHTERGROND EN OORZAKEN

- Veranderingen in het media- en communicatielandschap
  - Audiovisuele cultuur via nieuwe online platforms
  - Opmars van SVOD gedomineerd door spelers uit de Verenigde Staten
  - Veranderd consumptiegedrag uitdaging voor omroep, bioscopen en filmtheaters
- Financieringsbronnen en businessmodellen
  - Terugloop traditionele financiering (publiek en privaat)
    - Budgetten publieke omroep, vertoningsduur lokale producties, einde DVD, circulariteit als probleem
  - Zakendoen door en met Amerikaanse streamingdiensten *game changer*
    - Netflix belangrijkste opdrachtgever *European scripted content* in 2020
    - Contractuele relaties, betalingsgrondslag en rechtenposities (case Scarlett Johansson – Disney)
- Covid-19 als katalysator
  - Boost bestaande SVOD'ers, goede uitgangspositie voor SVOD nieuwkomers (vooral uit VS)
  - Stijging omzet VOD (vooral SVOD) in Nederland: €392 miljoen (2019) naar €543 miljoen (2020)
  - Terugloop inkomsten Nederlandse bioscoopkassa: €348 miljoen (2019) naar €152 miljoen (2020)
  - Europese productiesector beweegt naar televisieseries

EUROPESE REGELGEVING

AUDIO VISUAL MEDIA SERVICE DIRECTIVE 2018

- Belangrijke bepalingen t.a.v. aanbod van aanbieders van audiovisuele mediadiensten
  - Quotum van 30% Europese producties, taaleisen mogelijk
  - Verplichting van prominentie van Europese producties
  - Heffing en/of investeringsverplichting mogelijk op basis van percentage van de omzet
  - *Country of origin* principe niet van toepassing op investeringen
- Situatie in Europa
  - Grote variatie in snelheid van implementatie in wetgeving tussen landen
    - Voorlopers (o.m. Frankrijk, Italië, Vlaanderen, Wallonië) en achterblijvers (waaronder Nederland)
  - Geen harmonisatie van regelgeving tussen lidstaten; divers en verdeeld landschap
    - Relatief zwaar regime in bijvoorbeeld Frankrijk (25% verplichting) versus bijvoorbeeld Portugal (2%)
    - Oorzaak onder meer: padafhankelijkheid en marktomstandigheden
  - Internationaal concurrentieveld nationale productiesectoren wordt opnieuw ingevuld
  - Sommige landen al bijstelling van initiële wetgeving, soms van voor de AVMSD van 2018
  - In weerwil van toegenomen dynamiek en urgentie ligt wetgevingstraject in Nederland stil

VOORSTEL WIJZIGINGEN MEDIAWET 2008 (19-12-2019)

WETGEVING IN NEDERLAND

- Principe en Uitgangspunt
  - Succesvolle eindexploitanten medeverantwoordelijk voor productie van nationaal aanbod (MvT, p. 7).
- Video-on-demand
  - SVOD spelers (omzet > € 1 miljoen) investeren 6% van omzet in lokaal product
  - T- en AVOD spelers (omzet > € 1 miljoen) investeren 3% van omzet in lokaal product
  - Verplichtingen gelden ook voor SVOD- en TVOD-spelers zonder vestiging in Nederland
  - Percentage uitbesteding van bedrag bij onafhankelijke producenten bepaald per AMVB (Mediabesluit)
  - Hoger percentage voor SVOD gerechtvaardigd op basis van actuele verdiensten en eigen productiepraktijk
- Bioscopen en Filmtheaters
  - Bioscopen (omzet > € 1 miljoen) investeren 3% van omzet in lokaal product
- Landelijke Publieke Mediadienst
  - Wel verplichting vanwege publieke opdracht, huidige performance (15%) voldoet aan de eis van minimaal 6%
- Investeringsverplichting of heffing
  - Niet-producerende spelers opteren waarschijnlijk voor heffing te doneren aan een privaat fonds.
- Partijen die niet worden aangesproken
  - Commerciële mediadiensten, pakketaanbieders (KPN, Ziggo), videoplatforms (You Tube, Facebook)

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Urgentie noopt tot actie
  - Andere lidstaten pro-actiever dan Nederland
  - Covid-19 werkt katalyserend en maakt behoefte aan wetgeving acuut
- Publieke omroep, bioscopen en filmtheaters in het voorstel
  - Afspraken met de publieke omroep regelen binnen de concessie?
  - Winst om bioscopen te adresseren in dit beleidstraject met het oog op de BTW convenant?
- Sleutelrol onafhankelijke productiesector
  - Sterke productiesector essentieel voor sociaal en cultureel doel, maximaal percentage uitbesteding.
  - In huis producties door *streamers* draagt minder bij aan pluriformiteit en diversiteit en een aan sterke sector.
  - Mogelijk gevolg: *'a very homogeneous set of companies producing only what they want.'* (SD, 2021)
- Marktwerking, investeringsverplichtingen en heffing
  - Investeringsverplichting werkt meer marktconform, maar versterkt machtsongelijkheid
  - Grote SVOD-spelers dicteren voorwaarden voor makers en producenten en verkleinen creatieve speelruimte
  - Bij investeringsverplichting nadere voorwaarden noodzakelijk (vgl. de fair practice code EPC)
  - Heffing legt beter fundament voor de productiesector; nodig voor de relatief kleine Nederlandse markt
- Nood aan een sectorplan
  - Nu: Stapeling beleid en regelgeving door partijen en overheid (o.m. ook samenwerking publieke partijen).
  - Nodig: Betere analyse sectordynamiek en vertaling in sectorplan in co-creatie van stakeholders
  - Nodig: Parallel traject van beleidsontwikkeling, regelgeving en ontwikkeling sectorplan

DANK VOOR UW AANDACHT